

Archiefphoto uit 1933 van Marinus van der Lubbe.

FOTO ANP

Verklaring pleit Marinus van der Lubbe vrij

Hannover ■ Een document dat is gevonden in de archieven van de rechtbank in het Duitse Hannover pleit de Leidenaar Marinus van der Lubbe vrij van het in brand steken van de Duitse Rijksdag.

De brandstichting in Berlijn, speelde een cruciale rol bij de machts-greep van de nazi's in 1933. In het document staat een verklaring van een lid van de toenmalige nazi-knokploeg SA.

De communist Van der Lubbe werd als brandstichter schuldig bevonden en ter dood veroordeeld. De nazi's grepen de brand daarna aan om fundamentele politieke rechten van burgers buiten werking te stellen.

De SA-man Hans-Martin Len-

nings liet in 1955 een verklaring notarieel vastleggen waarin hij zegt dat Van der Lubbe de brand niet kon hebben gesticht. Hij bracht de Nederlander met de auto naar de Rijksdag. Bij aankomst vielen hem en enkele collega's de brandlucht op die er hing en een lichte rook. Daaruit blijkt dat de brand al was gesticht, waarschijnlijk door de nazi's zelf, voordat Van der Lubbe arriveerde.

Later heeft Lennings samen met zijn collega's tevergeefs tegen de arrestatie van Van der Lubbe geprotesteerd. De SA-man, die in 1962 overleed, liet de verklaring vastleggen voor het geval er postuum een nieuw proces zou komen voor Van der Lubbe. Volgens de rechtbank gaat het om een authentiek document.

'Engel' in akelige

Henk Runhaar
h.runhaar@hollandmediacombinatie.nl

Amsterdam ■ Voor het vrij krijgen van Nederlanders uit akelige buitenlandse gevangnissen heeft de in Haarlem geboren strafrechtadvocaat Rachel Imamkhan aantoonbaar talent. Nu haar stichting PrisonLaw geen subsidie meer ontvangt, is Nederland 'terug bij af', vrezen onder anderen Kamerleden van CDA, D66 en SP.

Zeker twee Noord-Hollanders, te weten Romano van der Dussen uit Oudkarspel en de - toen nog - minderjarige Charly T. uit de omgeving van Alkmaar, kregen hun leven terug dankzij Imamkhans inspanningen.

Voor de zaak-Van der Dussen zoekt ze moordenaar Mark Dixie op in een van de zwaarst beveiligde gevangnissen van Groot-Brittannië. Zijn DNA was op het verkrachttings-slachtoffer gevonden. De schriftelijke bekentenis die Imamkhan van Dixie weet los te krijgen, blijkt doorslaggevend: Van der Dussen komt in 2016 na twaalf jaar vrij uit een Spaanse gevangenis.

Charly T. zat als zeventienjarige zeven maanden in voorarrest in een Spaanse jeugdgevangenis op verdenking van het seksueel misbruiken van Engelse meisjes van twaalf en veertien jaar. Imamkhan is wondend dat PrisonLaw, toch bewezen slagvaardig in Spanje, pas vier maanden na zijn arrestatie via de media lucht krijgt van de zaak. Een misser van het ministerie van Buitenlandse Zaken, vindt ze. Zodra ze kan, vliegt ze naar Spanje waar ze drieënhalve uur spreekt met Charly.

Iets betekenen

Persoonlijk contact met gevangenen en ook met hun familie in Nederland is belangrijk, weet ze. „Je wilt in elk geval iets voor die mensen betekenen.“ Zelfs als het eigenlijk niet kan. „Charly bezocht ik tussen twee dienstreizen in. Daarna was ik met het onderzoeksteam nog drie dagen in Madrid aan het werk. Ik ben in januari maar vier dagen thuis geweest.“

Wat ook standaard is bij de aanpak van Imamkhan: alle dossier-

Het vakantiepark waar Charly T. over schreef zou zijn gegaan. PRIVÉFOTO

stukken doornemen. In Charly's zaak laat ze op eigen kosten een bedigde tolk het hele pakket vertalen in het Nederlands. Het levert belangrijke nieuwe inzichten op. „De beschuldiging van Charly bleek overgenomen van een dorpsagent die totaal geen verstand had van zedenzaken. Van horen zeggen dus.“

Bovendien wordt duidelijk dat Charly's verklaringen niet goed zijn vertaald door de Spanjaarden. Wat er staat is veel belastender dan wat hij heeft gezegd. Juridische munitie die Charly's Spaanse advocaten met succes inzetten. Begin maart komt de jongen vrij, niet lang nadat zijn voorarrest van een half jaar met nog eens drie maanden was verlengd. Tegen hem was vier jaar cel geëist. Hoewel hij is veroordeeld tot anderhalf jaar cel, hoeft Charly niet bang te zijn dat hij terug moet naar een Spaanse cel. Het hoger beroep, waarin hij gaat voor vrijspraak, mag hij in vrijheid afwachten. Sowieso hoeven celstraffen korter dan twee jaar in Spanje niet te worden uitgezeten.

Bangkok Hilton

Al zeventien jaar helpt Imamkhan Nederlandse gevangenen over de hele wereld. Als 26-jarige rechtenstudent wordt ze in Thailand getriggerd door een flyer van 'wereldwijde strafrechtwaakhond' Fair Trials, met een oproep om als vrijwilliger gedetineerden te bezoeken. Er volgen ontmoetingen met 'vergeten' langgestraften in een vrouwengevangenis en in het vanwege de af-

schuwelijke omstandigheden beruchte 'Bangkok Hilton'.

Imamkhan ontdekt dat Nederland volgens haar alleen in actie komt voor landgenoten die via de media in de spotlights komen, zoals destijds drugsmokkelaar Machiel Kuitj. „Twee Nederlandse jongens van Chinese komaf zaten op dat moment in diezelfde gevangenis, op de ath row. Zij kregen nooit bezoek.“

Op eigen kosten

Ze zet zich langdurig voor hen in. „Onder meer met politieke druk vanuit Nederland. Boris Dittrich en toenmalig Europarlementariër Jules Maaten hebben zich er nog hard voor gemaakt.“ De doodstraf van de twee werd omgezet in levenslang. „In 2005 kwam er een overbrengingsverdrag tussen Nederland en Thailand. De ene Nederlander mocht zijn straf vanaf 2011 in Nederland uitzitten en is nu allang vrij. De ander heb ik jarenlang op eigen kosten bezocht in de gevangenis in Thailand. Hij kwam in 2016 vrij“, vat ze samen.

In 2005 richt Imamkhan stichting PrisonLaw op. Doel, volgens de omschrijving bij de Kamer van Koophandel, is: „Op te komen voor Nederlandse gedetineerden in een gastland alsmede het bestrijden van mensenrechtenschendingen en voorts al hetgeen te doen dat met een ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn“. Ze is dan afgestudeerd en werkt als jurist in het

Blok: 'Hulp gevangenen is

Amsterdam ■ Zorgen over juridische begeleiding van Nederlanders in buitenlandse gevangnissen zijn volgens minister Stef Blok van Buitenlandse Zaken niet nodig. De nieuwe stichting DutchAdvocates doet het volgens hem prima. Deze stichting krijgt nu subsidie in plaats van PrisonLaw.

De minister benadrukt in zijn antwoord op Kamervragen van CDA, D66 en SP dat Nederlanders die in het buitenland in de cel zijn beland het moeten hebben van een lokale advocaat. Het ministerie betaalt alleen 'aanvullende' juridische ondersteuning. Blok: „Bovenop hetgeen de eigen lokale advocaat van de gedetineerde doet of over aspecten die niet tot de verdediging en primaire taak van die advocaat behoren.“

DutchAdvocates zit op dezelfde lijn. Advocaat Veerle Goudswaard benadrukt tegenover deze krant dat gevangenen in het buitenland niet op bezoek van iemand van DutchAdvocates moeten rekenen. „We hebben een andere insteek dan onze voorganger.“

1900 gedetineerden

DutchAdvocates wijst de kritische Kamerleden er in een brief op dat er ruim 1900 Nederlanders in het buitenland zijn gedetineerd. De subsidie, over dit jaar 325.000 euro plus 27.000 euro opstartvergoeding, is volgens de stichting bij lange na niet voldoende om al die gevangenen te helpen. Dat is ook helemaal niet de bedoeling. „De veronderstelling dat iedere gedetineerde recht heeft op juridische bijstand vanuit Neder-

'Bijstand te mager zonder inzet van PrisonLaw'

land is niet in lijn met het gevoerde Nederlandse beleid.“

De reactie van de minister stelt CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt, die zich eerder intensief bemoeide met de zaak-Romano van der Dussen, alermint gerust. Zijn partij krijgt opmerkelijk veel klachten over DutchAdvocates van gevangenen of hun familie die vinden dat ze onvoldoende worden geholpen. „Juridische bijstand betekent dat

gevangenenissen ver weg

Rachel Imamkhan: „Ik blijf me inzetten voor gedetineerden in het buitenland.“

FOTO ELLA TILGENKAMP

ruimtelijke bestuursrecht.

Gevangenen die juridische bijstand niet zelf kunnen betalen, helpt ze 's avonds en in haar vakanties. Dan heeft ze tijd voor bezoeken in met name Thailand en ook veel in de Dominicaanse Republiek, waar Nederlandse drugsmokkelaars in die periode de grootste groep buitenlanders in de gevangenis zijn. Gelijkgestemde jonge juristen blijken er genoeg. Ze willen dolgraag als vrijwilliger aan de slag bij PrisonLaw. „Dit moet in je zitten.“

In 2012 krijgt PrisonLaw voor het eerst subsidie. Imamkhan: „Wij dachten alleen maar: dan kunnen we nog meer mensen helpen. Van

twintig, dertig per jaar ging het naar uiteindelijk wel 150 cliënten.“ Al snel wordt het Imamkhan duidelijk dat het ministerie van Buitenlandse Zaken de subsidierelatie vooral gebruikt om goede sier te maken. „Ik heb nooit het gevoel gehad dat Buitenlandse Zaken wist wat we deden en hoe we werkten.“

Kwaad

Duidelijk blijkt dat volgens haar bij de zaak-Van der Dussen. „Toen Romano vrij kwam, was z'n moeder overleden, terwijl hij onschuldig vastzat. Het ministerie maakte zich alleen maar druk over een interview waarin ik kritiek uitte op het gebrek

aan steun van de Nederlandse overheid en eiste dat ik dat zou rectificeren. Ik moest zeggen dat Romano vrij was dankzij de inzet van Nederland. Ons kantoor werd platgebeld door het ministerie, het was bijna ziekelijk. Het gekste: ze waren helemaal niet blij dat Romano vrij was, leek het wel. Ze waren alleen maar kwaad. Had ik hem er dan niet uit moeten halen?“

Ook bij Charly T. heeft Imamkhan het binnen de kortste keren aan de stok met het ministerie. „Ze waren woedend dat ik bij jullie in de krant zei dat Charly sneller hulp had moeten krijgen.“ Uiteindelijk trok PrisonLaw een jaar geleden zelf de

stekker uit de subsidierelatie.

Een opluchting, zegt Imamkhan nu. Ze kan weer doen waar het volgens haar om draait: zich onafhankelijk inzetten voor het belang van de berooide, soms vergeten landgenoot in een buitenlands gevang. Voortaan moet wel een vergoeding worden betaald, maar die stelt voor advocatenbegrippen weinig voor en is flexibel. „Het hoger beroep van Charly T. en nog ongeveer tien zaken doen wij op eigen kosten. Ik zal altijd zaken voor eigen rekening blijven doen.“

„Zo is PrisonLaw ook begonnen. Geld of subsidie is geen motief voor mij.“

'Ministerie stuurde aan op breuk met PrisonLaw en dat blijft doodjammer'

Bussum ■ Advocaat Otto Planten uit Bussum, gespecialiseerd in arbeidsrecht, heeft namens PrisonLaw geprobeerd de relatie met het ministerie van Buitenlandse Zaken te redden.

„Het ministerie deed niet de minste concessie en is als de dood voor diplomatieke ongelukken. Doodjammer dat de samenwerking is geëindigd. Het was zo'n mooie constructie: een onafhankelijke stichting die door dik en dun gaat voor die gedetineerde met zoveel pech.“

In retrospectief stuurde volgens Planten niet PrisonLaw, maar het ministerie aan op de breuk.

„De subsidierelatie was vanaf 2020 sowieso geëindigd. Ze wilden overduidelijk van Rachel af. Het was Venus en Mars.“

Volgens Planten bood Imamkhan unieke extra's. „Kijk alleen maar naar het wereldwijde netwerk van Rachel. Allemaal mensen die bereid zijn zich extra in te spannen voor Nederlandse gevangenen in hun land. Niet voor Buitenlandse Zaken, niet voor Nederland. Nee, voor haar.“

Betrouwen

In een reactie wijst het ministerie van Buitenlandse Zaken erop dat 'mevrouw Imamkhan medio 2018 bekendmaakte de subsidierelatie

Nieuwe stelling

Stem op de homepage van onze site

Recht op korte broek boven 30°

De hoge temperaturen zorgen voor een dilemma: wat trek je aan naar het werk? Het liefst zou je - bij wijze van spreken - in je zwembroek naar het werk gaan, maar dat kan natuurlijk niet. Maar een nette korte broek of een korte rok wordt ook niet door iedere werkgever op prijs gesteld. Zo heeft de strandpolitie van de korpsleiding een verbod gekregen op zomerse dienstkleiding. Het is tijd voor duidelijkheid op dit punt. Bij wet zou moeten worden vastgelegd dat iedereen bij 30 graden of hoger zomerse kledij op het werk mag dragen.

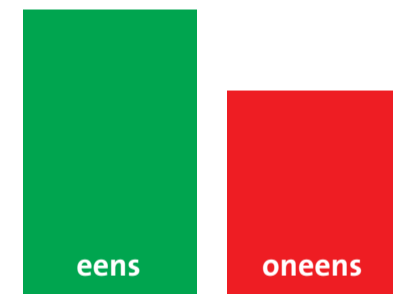
Vorige stelling

281 stemmen

Vernoem filmmuseum naar Rutger Hauer

57%

43%

Eens

Het is een legende en hij heeft een hoop voor Nederland betekend. Eén van Nederlands grootste acteurs!

Corina Tempelaars, Hilversum

Oneens

We hebben zoveel grote acteurs en artiesten gehad. Iedereen vernoemen, is een beetje overdreven. Had de man geëerd bij leven.

Karin Heugen, Zaandam

advertentie

Voor maar: **79.-**
Incl. diner

3 dagen Brabant★★★★

Aan het Julianapark gelegen, tussen de leuke steden Den Bosch en Nijmegen!
 ■ 2 nachten (met airco) in 4* Teugel Resort Veghel (8,0)
 ■ 2 keer ontbijtbuffet en 1 keer een 2-gangen diner
 ■ 50% korting op fietshuur en de Wellnessboot
 ■ Gratis wifi en parkeren. Aankomsten t/m december

3 dgn Veluwe★★★★ 3 dgn Groningen + diner

■ 4* Hotel Mennorode, Elspeet (8,1) ■ 3* Schimmelpenninck Huys, centrum (8,0)
 ■ 2 nachten incl. uitgebreid ontbijt ■ 2 nachten incl. uitgebreid ontbijt
 ■ 1x welkomstkopje koffie ■ 1x diner (hoofdgerecht)
 ■ Gratis parkeren en wifi **49.-** ■ Gratis shoppids en wifi **79.-**

www.Zoweg.nl/hmc of bel 0900-9693 70 ppg
 Prijs per persoon o.b.v. 2 personen en beschikbaarheid, exclusief reserveringskosten en toeristenbelasting